

Αθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Εσωτερικών

Θέμα: «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΛΑΤΑΝΟΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΤΑΝΟΔΑΣΟΥΣ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ»

«Το φθινόπωρο του 2003 βρέθηκε στην Ελλάδα η ασθένεια του «μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου», που προκαλείται από το μύκητα *Ceratocystis fimbriata* f.sp. *platani*. Το παθογόνο προσβάλλει μόνο είδη πλατάνου. Είναι η πλέον καταστρεπτική ασθένεια του πλατάνου διεθνώς, προκαλώντας νέκρωση των δένδρων. Νεαρά δένδρα συνήθως νεκρώνονται σε χρόνο μικρότερο των δύο ετών, ενώ τα μεγαλύτερα δένδρα μπορούν να επιβιώσουν για αρκετά χρόνια μετά την προσβολή τους από το παθογόνο, ωστόσο, ο θάνατος των προσβεβλημένων φυτών είναι αναπόφευκτος. Η ασθένεια έχει προκαλέσει τεράστιες καταστροφές στην Ιταλία και τη Γαλλία, όπου πιθανολογείται ότι εισήχθηκε από τις ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Στην Ελλάδα πιθανόν να έχει εισαχθεί με πολλαπλασιαστικό υλικό. Το παθογόνο αυτό αποτελεί μια τεράστια απειλή για τα πλατάνια της Ελλάδας και θα πρέπει να επιδιωχθεί με κάθε τρόπο η άμεση αντιμετώπισή του.»¹ Τα παραπάνω αναλύονται στη σχετική ιστοσελίδα του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Πρόκειται δηλαδή για γνωστή στο υπουργείο σας φυτική ασθένεια. Η ανάρτησή σας, συνεχίζει με τα εξής περί συμπτωμάτων και διάδοσης:

«Το πλέον εμφανές σύμπτωμα είναι ο ξαφνικός μαρασμός ενός τμήματος της κόμης. Αυτό εμφανίζεται συνήθως την άνοιξη και το καλοκαίρι, που οι ανάγκες του φυτού σε νερό είναι αυξημένες. Τα φύλλα κιτρινίζουν πρόωρα και μαραίνονται· έτσι μπορούν να διακριθούν από τα γειτονικά υγιή φύλλα. Πολύ συχνά την άνοιξη, ένας κλάδος ή ολόκληρο το δένδρο μπορεί να μην αναβλαστήσει καθόλου, ή οι νέοι οφθαλμοί ξαφνικά μαραίνονται και νεκρώνονται πριν ακόμη αναπτυχθούν. Σε μεγάλα δένδρα με προσβολή στον κορμό, πριν εμφανιστούν

¹ http://www.minagric.gr/greek/agro_pol/DASIKA/Platanos/Platanos.htm

νεκρώσεις κλάδων, παρατηρείται μια γενική αραίωση της κόμης και συμπτώματα μικροφυλλίας.»²

Περαιτέρω, σε άλλη υποσελίδα³ του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, περί της δυνατής αντιμετώπισης του μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου, περιγράφεται ότι «οι χημικές μέθοδοι που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα αποδείχτηκαν αναποτελεσματικές. Επειδή η ασθένεια διαδίδεται κυρίως ανθρωπογενώς, είναι δυνατόν να περιοριστεί η διασπορά της με τη λήψη προληπτικών φυτοπροστατευτικών μέτρων. Επιβάλλεται η λήψη αυστηρών μέτρων παρεμπόδισης της εισόδου της ασθένειας σε νέες περιοχές, με την απαγόρευση διακίνησης πολλαπλασιαστικού υλικού από τις περιοχές που έχει διαπιστωθεί η ασθένεια. Η διακίνηση ξύλου πλατάνου από τα προσβεβλημένα δένδρα, για καυσόξυλα ή άλλες χρήσεις, ενέχει τον κίνδυνο διάδοσης του παθογόνου σε νέες περιοχές και πρέπει να απαγορευτεί. Τα προσβεβλημένα δένδρα καθώς και τα γειτονικά τους που είναι ύποπτα προσβολής πρέπει να υλοτομούνται και αν είναι δυνατόν να εκριζώνονται. Σε νέες εστίες προσβολής, η αντιμετώπιση της ασθένειας είναι περισσότερο αποτελεσματική όταν γίνει έγκαιρη διάγνωση και ο αριθμός των ασθενών δένδρων είναι περιορισμένος. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να συλλέγονται όλα τα υπολείμματα υλοτομίας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και το πριονίδι που παράγεται, και να καταστρέφονται με καύση. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεγάλα πλαστικά φύλλα κάτω από τα δένδρα που υλοτομούνται για να είναι δυνατή η συλλογή του πριονιδιού που παράγεται με την υλοτομία και τον τεμαχισμό του δένδρου. Επίσης, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν αλυσσοπρίονα με ειδική συσκευή που παγιδεύει το πριονίδι και δε διασπείρεται στην ατμόσφαιρα. Επειδή ένα μέρος από το πριονίδι μπορεί να διαφύγει, θα πρέπει να ακολουθεί απολύμανση στα σημεία υλοτομίας, με τη χρησιμοποίηση ενός κατάλληλου μυκητοκτόνου (συνήθως 2% benomyl) ή 0.5% υποχλωριώδους νατρίου (χλωρίνης). Όλα τα εργαλεία υλοτομίας (τσκούρια, πριόνια, λάμες αλυσσοπρίονων κλπ) πρέπει να απολυμαίνονται, με εμβάπτιση για αρκετά λεπτά σε ένα διάλυμα 1% υποχλωριώδους νατρίου και 50% μετουσιωμένης αιθυλικής αλκοόλης (πράσινο οινόπνευμα). Το παραγόμενο ξύλο από την υλοτομία των ασθενών δένδρων πρέπει να καταστρέφεται με καύση ή να συλλέγεται σε ειδικούς χώρους υγειονομικής ταφής. Επίσης, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή μοριοπλακών ή να επεξεργαστεί σε πριστήρια, όπου το παραγόμενο πριονίδι συλλέγεται και καίγεται για την παραγωγή ενέργειας και το πριστό ξύλο στη συνέχεια υφίσταται τεχνητή ξήρανση.».

Η καταστροφική δράση του μύκητα *Ceratocystis fimbriata* f.sp. *platani*, καίτοι με καθυστέρηση αρκετών ετών από εμφάνισής του, έχει θέσει σε εγρήγορση για παράδειγμα την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος⁴, καθώς το ζήτημα του μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου συζητήθηκε την 05.04.2021 μέσω τηλεδιάσκεψης μεταξύ εκπροσώπων της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, επιστημόνων και τη συμμετοχή του Αντιπεριφερειάρχη Επιχειρηματικότητας Έρευνας και Καινοτομίας, Φωκίωνα ΖΙΑΪΜΗ και της περιφερειακής συντονίστριας πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Ευσταθίας ΓΙΑΝΝΙΑ.

---

² Ως ανωτέρω.

³ http://www.minagric.gr/greek/agro_pol/DASIKA/Platanos/Platanos3.htm

⁴ <https://www.pde.gov.gr/gr/enimerosi/deltia-tupou/item/15245-nea-tilediaskepsi-gia-to-metaxromatiko-elkos-platanoy.html>

Καθώς η βιβλιογραφία -ελληνική και διεθνής- για την ασθένεια είναι ήδη πλουσιότατη (μόνο στη διαδικτυακή μηχανή αναζήτησης Google ανευρίσκονται περίπου 6.790 αποτελέσματα) διαβάζουμε⁵ ότι «ο μύκητας είναι τραυματοπαράσιτο και εισβάλλει από πληγές στο φλοιό των κλάδων, του κορμού και των ριζών. Επίσης, διαδίδεται με επαφή και συνένωση των ριζών μεταξύ γειτονικών δένδρων. Οι χημικές μέθοδοι που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα αποδείχτηκαν αναποτελεσματικές. Η αντιμετώπιση της ασθένειας ήταν δυνατή σε περιοχές της Πελοποννήσου της Ηπείρου και της Θεσσαλίας, με την εφαρμογή ζιζανιοκτόνου. Το ζιζανιοκτόνο εφαρμόζεται στα υγιή δένδρα που γειτνιάζουν με τα προσβεβλημένα αλλά και στα προσβεβλημένα που δεν έχουν νεκρωθεί από το παθογόνο. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η ταχεία νέκρωση των δένδρων αυτών και η αποφυγή διάδοσης του μύκητα μέσω των αναστομώσεων των ριζών, επειδή το παθογόνο δε διαδίδεται στις νεκρές από το ζιζανιοκτόνο ρίζες.».

Ο κ. Παναγιώτης Τσόπελας, Δρ. Δασολόγος – Φυτοπαθολόγος, τέως διευθυντής ερευνών στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, ΕΛ.Γ.Ο.-«ΔΗΜΗΤΡΑ» επισημαίνει⁶ ότι «μέσα στην πόλη της Ναυπάκτου, η έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας το 2018 σε ένα μόνο δέντρο και οι επεμβάσεις που έγιναν με υλοτομία και νέκρωση των γειτονικών υγιών δέντρων πλατάνου, είχαν ως αποτέλεσμα την εξάλειψη της ασθένειας και τη διάσωση όλων των εμβληματικών δένδρων πλατάνου κατά μήκος της ανατολικής παραλίας, στην περιοχή Γρίμποβο. Ακόμη, το 2020 αντιμετωπίστηκε η ασθένεια και στην περιοχή Ψανή, στην δυτική παραλία της Ναυπάκτου, ενώ η ασθένεια είχε επίσης αντιμετωπιστεί επιτυχώς στο Θέρμο της Αιτωλοακαρνανίας και μέσα στην Αρχαία Ολυμπία, την διετία 2009 -2010. Οι εργασίες αποκατάστασης στην Ναύπακτο έγιναν σε συνεργασία του Ινστιτούτου με τον δήμο και την δασική υπηρεσία παρότι η τελευταία έχει μεγάλες ελλείψεις σε προσωπικό. Η δασική υπηρεσία βρήκε ότι υπήρχε η προσβολή των πλατάνων από την ασθένεια.».

Το **Πλατανόδασος Νεοκαισάρειας** είναι ένα μοναδικό, σπάνιας ομορφιάς, πυκνό δάσος πλατάνων, παρόχθιο κατά μήκος 20 ως 30 χιλιομέτρων του ποταμού Μαυρονερίου (αρχ. Αίσωνα), ίσως το μεγαλύτερο Πλατανόδασος στην Ελλάδα. Τα τελευταία περίπου δυο έτη πλήθος δένδρων του έχουν προσβληθεί από το μεταχρωματικό έλκος πλατάνου.

Επειδή, όπως προκύπτει από την τεκμηριωμένη και εκτενή μας παραπάνω έκθεση γεγονότων και επιστημονικών προσεγγίσεων, η ασθένεια μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου που προκαλεί ο μύκητας *Ceratocystis fimbriata* f.sp. *platani* και οι τρόποι αντιμετώπισής του είναι αρκούντως γνωστοί στην κεντρική ελληνική διοίκηση και στους ανά την Ελλάδα φορείς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Περιφέρειες), κάποιοι εκ των οποίων ενεργοποιήθηκαν εγκαίρως με θετικά πρακτικά αποτελέσματα.

---

⁵ <https://plantpro.gr/post/896>

⁶ <https://www.skyrodos.gr/82080-2/>

Επειδή όμως, όσον αφορά το Πλατανόδασος Πιερίας δεν φαίνεται και δεν υπήρξε ενημέρωση ότι οι αρμόδιοι φορείς έχουν πράξει μέχρι στιγμής κάτι προς προετοιμασία και οργάνωση αντιμετώπισης της διασποράς του άνω μύκητα.

Επειδή οιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση θα έχει ως συνέπεια την ολοκληρωτική καταστροφή του Πλατανοδάσους, τόσο ως πνεύμονα πρασίνου, όσο και ως οικοσυστήματος που φιλοξενείται σε αυτό.

Ερωτώνται οι συναρμόδιοι Υπουργοί:

1. Τελούν υπηρεσιακώς εν γνώσει της διάδοσης του μύκητα *Ceratocystis fimbriata* f.sp. *platani* και στο Πλατανόδασος Νεοκαισάρειας; Αν ναι, από πότε; Αν ναι, με πληροφόρηση από ποια κατά τρόπον αρμόδια διοικητική υπηρεσία;
2. Τι συγκεκριμένα έχουν ενεργήσει μέχρι σήμερα για την προστασία του Πλατανοδάσους Νεοκαισάρειας;
3. Είναι εντός των προθέσεων της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας η δημιουργία μιας ομάδας κρούσης (task force) για την επιτέλους διυπουργική συνεργασία σας και ταχύτατη εκτέλεση των εργασιών εκρίζωσης κ.λ.π που απαιτούνται;
4. Τι ύψους χρηματικό κονδύλι έχει διατεθεί ή θα διατεθεί στο πεδίο για τον άνω σκοπό; Υφίσταται πρόβλεψη για τον χρονικό ορίζοντα εκκαθάρισης των προσβεβλημένων δένδρων;
5. Ποιους φορείς έχουν εξουσιοδοτήσει για την έρευνα καταπολέμησης του άνω μύκητα και τη συνεργασία με διεθνή ιδρύματα σχετικών ερευνών; Με ερευνητικό κονδύλιο τι ύψους; Υφίσταται πρόβλεψη για χρονικό ορίζοντα πιθανών ερευνητικών αποτελεσμάτων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Αραχωβίτης Σταύρος

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Φάμελλος Σωκράτης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Κασιμάτη Ειρήνη(Νίνα)

Καφαντάρη Χαρούλα(Χαρά)

Μάλαμα Κυριακή

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Πέρκα Θεοπίστη

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σκουρολιάκος Παναγιώτης(Πάνος)

Τελιγορίδου Ολυμπία